OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

ÜLKEMİZDE YAŞANAN TOPLUMSAL BİR SORUNUN BİREY, TOPLUM VE DEVLET İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA TARTIŞILMASI

Siyaset felsefesinde **birey, toplum ve devlet ilişkileri** önemli yer tutar. Çünkü bu ilişkiler, hem bireyi hem toplumun yapısını hem de yönetim biçimini etkiler. Birey, toplum ve devlet; birbirlerinden hiçbir zaman bağımsız olamaz, daima birbirlerini derin bir şekilde etkilerler. Bir toplumu oluşturan bireyler; ne kadar bilgili, donanımlı ve güçlü olurlarsa, o toplum da o kadar dayanıklı ve güçlü olur.

Devletten bağımsız birey düşünülemez. Çünkü 'birey olmak' toplum içinde olmakla kazanılabilecek bir insansal durumdur. Birey, anlamını ve kavramını ancak ve ancak devlette –toplumda– bulur; böylelikle bireyin varlığı, devletin varlığıyla anlam kazanır.

Demokratik yönetimlerde hukuksal olarak insanların eşit oldukları, yaşama, çalışma, mülk edinme, inanç ve vicdan özgürlüğü gibi temel hakları olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca yasalarla, bireylerin devlete karşı olumsuz tutumları önlendiği gibi, bireylerin temel hak ve özgürlükleri de güvence altına alınmıştır. Birey ve devlet arasında bir toplumsal sözleşme vardır.

Devlet ve birey arasındaki ilişki her çağda önemli olmuştur.

■ İlk Çağ ve Orta Çağ'da devlet önemli görülürken birey hakları sınırlandırılmıştır.

■ Rönesans sonrası demokratik düşüncenin gelişmesiyle birlikte bireyin varlığı ve hakları önemli hâle gelmiştir.

■ Çağımızda ise devleti bir sivil beraberlik olarak gören düşünceler tartışılmaktadır.

Toplumsal Sorunların Birey, Toplum ve Devlet İlişkileri Bağlamında Tartışılması

Sosyal medya terörü, çağımızın önemli sorunlarından biridir. Belli alan ve konuları hedef alan hasım kurum ve kuruluşlar, teröristler, suç örgütleri, suç işlemeye meyilli ve bu konulara bilmeden müdahil olan kişiler, ayrı ayrı veya müştereken sanal dünyadan gerçek dünya şartlarına ve hedeflerine yönelik kaotik durumlar oluşturmuştur.

İnternetteki ve dijitalleşmedeki imkanlar ile birlikte 'kontrol-denetleme' fonksiyonu da çokça tartışılmaktadır. Bireylerin gözetlendiği, izlendiği ve yönlendirildiği gibi başka konular da ortaya çıkmıştır.

Fotoğraf, video paylaşım ve mesajlaşma uygulamaları hakkında son günlerde basın yayın organlarında yer alan kişisel verilerin korunmasına yönelik veri güvenliği açıklarından da bahsedilmektedir.

Türkiye'de ve dünyada birey mahremiyetinin her yeni teknolojik aşamada biraz daha küçülen bir özel alan haline geldiğini görmekteyiz. Geliştirilme nedenleri ne olursa olsun; uydular, kameralar, ses kayıt cihazları ve bilgisayarlar gittikçe daha hızlı, verimli ve etkili bir duruma gelmektedir. Bireyin mahremiyetinin etrafındaki çember daralmaktadır. Sürekli gözetim altında ve kaydediliyor olmanın ortaya çıkardığı yeni toplumsal düzende, hem kendini ifşa hem de başkalarının özel hayatlarını keşfetme arzusu gittikçe artmaktadır.

Devlet birey ilişkisi çerçevesinde birçok problem vardır. Ülkemizde de toplumsal sorunlardan biri kadına yönelik şiddettir. Bu sorunun birçok sebebi olduğu gibi bu sorunun çözülmesinin de birçok basamağı vardır. Eğitim, medya, hukuk vb. alanlar sorunun çözümünde etkili olabilir. Bununla birlikte birey, toplum ve devletin bu sorunun çözümünde ortak ve ayrı ayrı sorumlukları vardır.

Aşağıda Türkiye İstatistik Kurumundan alınan bazı araştırma sonuçları başlıklar hâlinde verilmiştir. Bu istatistiki sonuçlar, kadına yönelik şiddeti açıklayabilmek için bazı bilgiler vermektedir. (TÜİK, İstatistiklerle Kadın, 2016)

➢ Kadınların istihdam oranı erkeklerin istihdam oranının yarısı kadar oldu.

➢ Eğitimli kadınların iş gücüne katılma oranı daha yüksek oldu.

➢ Kadınlar tüm eğitim düzeylerinde erkeklerden daha düşük ücret aldı.

➢ Kadınlar siyasi alanda erkeklere göre daha az yer aldı.

Bu sonuçlar gösteriyor ki istihdam, iş gücüne katılım, eğitim düzeyi ve siyasi alana katılım bakımından kadınlar erkeklerin gerisinde kalmışlardır.

Kadına yönelik şiddet problemi konusunda tüm bireyler bilinçlendirilmeli, sorunu çözebilmek için hak aranmalıdır. Toplumun tüm kesimleri bu konuda duyarlılık gösterdiğinde devlet de bu konuda caydırıcı yasaları uyguladığında toplumsal yaşamın ahenginin sağlanmış olmasını bekleyebiliriz.

SORULAR

1.
Aristoteles "Politika" adlı eserinde, "Devleti olmayan kimse ya fazla iyidir ya da fazla kötü, ya insanlığın altındadır ya da üstünde." der.

Buna göre devletin varlık amacı Aristoteles'e göre aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bireylerin temel haklarının korunması
B) Toplumsal bütünlüğün sağlanması
C) Güvenlik ihtiyacının karşılanması
D) Bireyin ahlaki bir yaşam sürmesi
E) Bireyin kendini gerçekleştirmesi

Cevap: D

2.
J. J. Rousseau, "Toplum Sözleşmesi" eserinde "*Doğal yaşama hâlinden toplum düzenine geçiş, insanda çok önemli bir değişiklik yapar. Davranışındaki içgüdünün yerine adaleti koyar, daha önce yoksun olduğu değer ölçüsünü verir ona. Ancak ödevin sesi iç tepkilerin, hak da isteklerin yerini alınca o güne kadar yalnız kendini düşünen insan başka ilkelere göre davranmak, eğilimlerini dinlemezden önce aklına başvurmak zorunda kalır. İnsan, bu durumda doğadan sağladığı birçok üstünlüğü yitirse de öylesine büyük yararlar elde eder, yetileri öylesine işleyip gelişir, düşünceleri açılır, duyguları soylulaşır, baştan başa ruhu öylesine yükselir ki yeni durumun yarattığı kötülükler onu çoğu kez toplum öncesi durumdan da aşağı dereceye düşürmeseydi kendini bu durumdan bütün bütün çekip kurtaran ânı durmadan kutlaması gerekirdi.*" demiştir.

Birey devlet ilişkisi açısından değerlendirildiğinde, bu parçadan aşağıdaki ifadelerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Doğal hâldeyken davranışlar içgüdüseldir.
B) Toplumsal düzen, adaleti zorunlu kılar.
C) Toplum düzeni normların oluşmasını sağlar.
D) Toplum düzeni insanda birçok değişim sağlar.
E) Doğal yaşama hâlinde akıl egemendir.

Cevap: E

3.
Yusuf Hac Hacib'e göre yöneten ile yönetilenler bir nevi ortaklık içindedirler. Yöneten ile yönetilenler arasında karşılıklı haklara riayet edilmesi gerekir.

Bu açıklamalar aşağıdaki siyaset felsefesi sorularından hangisi ile ilgilidir?

A) Devlet nasıl ortaya çıkmıştır?
B) Bürokrasiden vazgeçilebilir mi?
C) Sivil toplumun anlamı nedir?
D) Birey-devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?
E) İktidar kaynağını nereden alır?

Cevap: D